

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2021 m. kovo 8 d.
(OR. en)

6694/1/21
REV 1

LIMITE

EF 92
ECOFIN 210
CONSOM 52

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinių atstovų komitetui
Dalykas:	Tarybos išvados dėl Komisijos komunikato „Europos Sąjungos mažmeninių mokėjimų strategija“

Delegacijoms priede pateikiamos Finansinių paslaugų komiteto parengtos Tarybos išvados dėl Europos Sąjungos mažmeninių mokėjimų strategijos; jų 2021 m. kovo 4 d. galutinę redakciją patvirtino Ekonomikos ir finansų komitetas.

Tarybos išvados dėl Komisijos komunikato
„Europos Sąjungos mažmeninių mokėjimų strategija“

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA:

1. AKCENTUOJA didelius patobulinimus, padarytus sukūrus bendrą mokėjimų eurais erdvę (SEPA) ir suderinus mažmeninių mokėjimų teisės aktus;
2. LAIKOSI NUOMONĖS, kad naujų mokėjimo sprendimų ES atsirado įvairių politikos iššūkių reglamentavimo ir priežiūros srityse, visų pirma saugumo, vartotojų apsaugos, konkurencijos, duomenų apsaugos, kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu srityse;
3. PRIPAŽIŠTA, kad griežta vartotojų apsauga ir patogūs bei tinkamai įkainoti sprendimai yra svarbiausi mokėjimo sprendimų priėmimo veiksniai, ir AKCENTUOJA, kad siekiant strateginių Europos Sąjungos tikslų mažmeninių mokėjimų srityje, bus ypač svarbu skirti itin daug dėmesio vartotojų apsaugai;

4. YRA SUSIRŪPINUSI dėl apribojimų, kuriuos techninių infrastruktūrų operatoriai gali nustatyti mokėjimo paslaugų teikėjams, o tai galėtų labai pažeisti Europos mokėjimų ekosistemą, trukdyti konkurencijai, inovacijoms ir visos Europos masto mokėjimų sprendimams;
5. AKCENTUOJA, jog sparčiai daugėja su migracijos srautais susijusių pasaulinių perlaidų;
6. PAŽYMI, kad COVID-19 pandemijos metu pasitvirtino ypatinga saugių, prieinamų ir patogių skaitmeninių mokėjimo metodų svarba nuotoliniams ir tiesioginiams sandoriams, kartu PRIPAŽINDAMA, kad daugumoje valstybių narių gryniesi pinigai tebėra svarbūs mažmeniniams mokėjimams, ypač tam tikruose gyventojų segmentuose;
7. PAŽYMI, kad dauguma vidaus mokėjimo sprendimų, grindžiamų mokėjimo kortelėmis arba momentiniais mokėjimais, šiuo metu neveikia tarpvalstybiniu mastu, o tai gali tapti kliūtimi tarptautiniams mokėjimams parduotuvėse ir elektroninės prekybos atvejais. LAIKOSI NUOMONĖS, kad esamų nacionalinių sprendimų, sistemų ir infrastruktūrų sąveikumo stoka, kuri taip pat yra susijusi su ES masto bendrų standartų stoka kai kuriose srityse, prisideda prie ES mažmeninių mokėjimų rinkos susiskaidymo;
8. PAŽYMI, kad pastaruosiu metu viešajame ir privačiajame sektoriuose būta tam tikrų naujų pokyčių siekiant nustatyti bendras Europos infrastruktūras, sistemas ir taisykles;

9. vis dėlto, atsižvelgiant į neatitikimų ir tolesnio rinkos susiskaidymo riziką, SUTINKA, kad ypač svarbu parengti aiškia viziją ir būsimus veiksmus įtraukti į vieną nuoseklią ir visa apimančią politikos sistemą, kartu PRIPAŽINDAMA, kad ES yra bendroji rinka, kurioje naudojamos kelios valiutos, o vartotojų prioritetai valstybėse narėse skiriasi;
10. LAIKOSI NUOMONĖS, kad ES mažmeninių mokėjimų rinka turėtų būti konkurencinga, novatoriška, įtrauki ir grindžiama saugiomis, veiksmingomis ir prieinamomis infrastruktūromis, remiant Europos ekonominę ir finansinę suverenumą;
11. PRIMENA Tarybos išvadas dėl kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu (jas Taryba patvirtino taikydama rašytinę procedūrą, kuri buvo užbaigta 2020 m. lapkričio 5 d.)¹;
12. PRIPAŽIŠTA, kad dėl mokėjimų sektoriaus specifikos, technologinių pokyčių tempo ir masto reikia konkrečių ir tikslinių politikos priemonių, kurios apimtų daugiau nei horizontaliąją skaitmeninių finansų strategijos² taikymo sritį, ir todėl PALANKIAI VERTINA ypač išsamų Komisijos komunikatą „Europos Sąjungos mažmeninių mokėjimų strategija“;

¹ Dok. 12608/20.

² Dok. 11048/20.

13. PRITARIA nustatytiems glaudžiai tarpusavyje susijusiems strateginių veiksmų ramsčiams, kuriuose atsižvelgiama į 1) vis labiau skaitmeninį ir momentinį visoje Europoje taikomų mokėjimo sprendimų pobūdį, 2) inovacijų ir konkurencingumo klausimus, 3) mažmeninių mokėjimo sistemų ir kitų paramos infrastruktūrų prieinamumo, veiksmingumo ir sąveikumo aspektus ir 4) tarptautinį aspektą, taip pat ypač AKCENTUOJA tikslus propaguoti platų momentinių mokėjimų ir kitų mokėjimo sprendimų naudojimą, parengti teisėkūros priemonių rinkinį, kuris galėtų padėti įveikti iššūkius, kilusius pereinant prie skaitmeninimo, ir skatinti novatoriškas, atviras, atsparias, saugias ir įtraukias mokėjimo ekosistemas;
14. PRIMENA Komisijai, kad jos parengta strategija yra vidutinės trukmės strategija, todėl ją reikia tinkamai nuolat vertinti ir, kai aktualu, atnaujinti, ypač atsižvelgiant į tai, kad padėtis valstybėse narėse skiriasi.

Vis labiau skaitmeniniai ir momentiniai mokėjimo sprendimai

15. LAIKOSI NUOMONĖS, kad gali prireikti imtis teisėkūros veiksmų siekiant propaguoti naudojamą SEPA momentinio kredito pervedimo (SCT Inst.) sistema bei jos papildomomis funkcijomis (pvz., prašymais pervedti lėšas, dviejų dimensijų brūkšninio kodo technologija ir pakaitinių mokėjimo sąskaitos indentifikatorių nustatymo schemas paslaugomis) ir kad galėtų būti išnagrinėti kiti jos priėmimo skatinimo būdai, be kita ko, remiantis jau turima infrastruktūra, konkrečiai – TARGET momentinių mokėjimų vykdymu (TIPS), ir todėl RAGINA Komisiją laipsniškai imtis tinkamų veiksmų, prireikus prieš tai atlikus poveikio vertinimą, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamą taikymo sritį ir susijusias išimtis;

16. PALANKIAI VERTINA tai, kad pirmenybė teikiama vartotojų ir įmonių pasitikėjimo stiprinimui, ypač momentinių mokėjimų atžvilgiu, visų pirma įvertinant vartotojų apsaugos aspektus, ypač gavėjo patvirtinimo funkciją, kartu tinkamai įvertinant iššūkius kovos su pinigų plovimu ir (arba) kovos su terorizmo finansavimu ir duomenų apsaugos srityse, taip pat mokėjimo paslaugų teikėjams ir infrastruktūrai dėl momentinių mokėjimų kylančios operacinės, civilinės atsakomybės ir likvidumo rizikos srityje;
17. REMIA Komisijos pastangas skatinti visos Europos masto sprendimų plėtojimą, visų pirma reaguojant į iššūkius, su kuriais gali susidurti subjektai, norintys pasiūlyti visos Europos masto sprendimų, ir pašalinant neproporcingas kliūtis, trukdančias pardavėjams ir vartotojams diegti momentinius ir kitus skaitmeninius sprendimus sąveikos taške, kartu tinkamai atsižvelgiant į naudą galutiniams naudotojams;
18. PRITARIA, kad nacionalinės kompetentingos institucijos turėtų skubiai ištirti ir ištaisyti SEPA reglamento pažeidimus;
19. SUTINKA, kad sąveikios ES elektroninės atpažinties sistemos stiprinimas, kaip nurodyta eIDAS reglamente, kartu su tinkamu „pažink savo klientą“ procedūrų suderinimu, galėtų dar labiau palengvinti mokėjimų naudotojų registravimą, atpažintį ir tapatumo nustatymą, ypač tarpvalstybiniu mastu, ir PRIPAŽIŠTA, kad svarbu nuolat stebėti pokyčius ir naujas technologijas šioje srityje;

20. RAGINA prieš parengiant galimą pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama padidinti skaitmeninių mokėjimų pripažinimo lygį, atlikti šio lygio tyrimą, kartu AKCENTUODAMA, kad šiuo atžvilgiu visoje ES yra didelių skirtumų;
21. PRIPAŽIŠTA, kad atliekant mažmeninius mokėjimus gryniesiems pinigais išlieka svarbūs, be kita ko, finansinę ir skaitmeninę atskirtį patiriantiems asmenims, o tam tikrais atvejais gryniesiems pinigais yra garantija mokėjimo sistemų ir infrastruktūrų sutrikusio veikimo atveju, ir kad tiek atsiskaitymai grynaisiais pinigais, tiek skaitmeniniai mokėjimai turėtų būti plačiai prieinami ir pripažįstami reaguojant į naudotojų poreikius ir prioritetus;
22. RAGINA skatinti skaitmeninį ir finansinį raštingumą siekiant pašalinti finansinės atskirties riziką ir SUTINKA, kad turėtų būti užtikrinta, kad dėl požiūrio į griežto kliento autentiškumo patvirtinimo taikymą nebūtų paskatinta tam tikrų kategorijų mokėjimo paslaugų vartotojų atskirtis;
23. PRIPAŽIŠTA galimą centrinių bankų skaitmeninių valiutų naudą, be kita ko, ekonomikos skaitmeninimo ir ES suverenumo atžvilgiu ir AKCENTUOJA šio klausimo sudėtingumą ir tai, kad svarbu kruopščiai ir išsamiai išanalizuoti galimą neigiamą poveikį, visų pirma finansų tarpininkų ir kitų paslaugų teikėjų verslo modeliams, finansiniam stabilumui, pinigų politikai, duomenų apsaugai ir privatumui;

24. šiame kontekste REMIA Eurosistemos atliekamą darbą, susijusį su mažmenine centrinių bankų skaitmenine euro valiuta (arba „skaitmeniniu euru“), ir PRIPAŽĮSTA svarbų Komisijos ir Euro grupės vaidmenį ją kuriant, kartu atsižvelgiant į Sutartyse numatytus atitinkamus vaidmenis bei įgaliojimus ir užtikrinant visišką skaidrumą euro zonai nepriklausančioms valstybėms narėms.

Inovacijų ir konkurencingumo klausimai

25. PALANKIAI VERTINA visapusišką Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos įgyvendinimo peržiūrą, atliktą po jos įdiegimo visa apimtimi, atsižvelgiant į iššūkius, su kuriais susidurta ją įgyvendinant, ypač daug dėmesio skiriant: i) taikymo srities tinkamumo (be kita ko, techninių paslaugų teikėjų atžvilgiu) ir poreikio geriau paaiškinti esamas sąvokas ir taisykles įvertinimui, ii) sąveikos su kitų sektorių teisės aktais, visų pirma Elektroninių pinigų direktyva, Kovos su pinigų plovimu direktyva, Bendruoju duomenų apsaugos reglamentu, taip pat vykstančių teisėkūros pokyčių įvertinimui; iii) atvirosios bankininkystės raidos, su privatumu susijusios rizikos valdymo ir sąveikos su šiuo atžvilgiu Europos duomenų apsaugos valdybos paskelbtomis gairėmis įvertinimui; iv) jos poveikio konkurencijai, įskaitant didėjančią technologijų milžinių ir finansinių technologijų bendrovių vaidmenį, įvertinimui; v) jos veiksmingumo ribojant sukčiavimą ir stiprinant vartotojų apsaugą, įskaitant griežtą kliento autentiškumo patvirtinimą, įvertinimui;

26. ATKREIPIA DĖMESĮ į atvirosios bankininkystės įnašą į novatorišką ir konkurencingą rinką ir REMIA tolesnes pastangas siekiant užtikrinti programų sąsajų sąveikumą ir įvertinti, ar tolesniu standartizavimu galėtų būti užtikrinta, kad būtų visapusiškai išnaudotas atvirosios bankininkystės potencialas, kartu AKCENTUODAMA, jog svarbu sudaryti sąlygas mokėjimo paslaugų vartotojams lengvai kontroliuoti savo duomenų naudojimą;
27. LAIKOSI NUOMONĖS, kad atvirieji finansai gali suteikti papildomą impulsą inovacijoms ir todėl į juos turėtų būti tinkamai atsižvelgta, kartu užtikrinant vienodas sąlygas ir tinkamo lygio vartotojų apsaugą, atsižvelgiant į įgyvendinant Antrąją mokėjimo paslaugų direktyvą įgytą patirtį, galimą poveikį finansų tarpininkų verslo modeliams ir galimą susijusią riziką (pvz., su privatumu susijusią riziką);
28. LAIKOSI NUOMONĖS, kad svarbu nuolat siekti užtikrinti tinkamą sukčiavimo rizikos ir patogumo pusiausvyrą. Šiame kontekste ypač REMIA bekontakčių mokėjimų esamų teisinių apribojimų įvertinimą ir vartotojų informuotumo didinimo kampanijas, atsižvelgiant į naujausią COVID-19 pandemijos metu įgytą patirtį;
29. SUTINKA, kad reikia imtis veiksnių siekiant užtikrinti didesnę įvairių teisės aktų dėl mažmeninių mokėjimų nuoseklumą ir technologiškai neutralaus požiūrio taikymą juose, kad ES būtų galima sudaryti vienodas mokėjimo paslaugų teikimo, priežiūros ir stebėsenos sąlygas, ir PRAŠO Komisijos įvertinti įvairių mokėjimo ekosistemos subjektų, pavyzdžiui, techninių paslaugų teikėjų, vaidmenis ir prireikus juos reguliuoti.

Prieigos ir sąveikumo aspektai

30. PRITARIA Atsiskaitymų baigtinumo direktyvos taikymo srities išplėtimui siekiant įtraukti elektroninius pinigus ir mokėjimo įstaigas, nustatant, kad bus atidžiai įvertinta ir tinkamai sumažinta galima rizika;
31. REMIA teisėkūros veiksmus, kuriais siekiama užtikrinti teisę sąžiningomis, pagrįstomis ir nediskriminacinėmis sąlygomis naudotis techninėmis infrastruktūromis, kurios laikomos būtinomis siekiant remti mokėjimo paslaugų teikimą, pavyzdžiui, keitimosi duomenimis trumpu atstumu technologijomis.

Tarptautinis aspektas

32. LAIKOSI NOUMONĖS, kad siekiant sumažinti pinigų pervedimo iš vienos valstybės į kitą kainą, padidinti jo spartą ir patogumą tikslinga imtis papildomų iniciatyvų, kuriomis pasauliniu lygmeniu būtų palengvinti ryšiai tarp momentinių ir kitų skaitmeninių mokėjimo sistemų, įskaitant iniciatyvas, kuriose atsižvelgiama į tarptautiniuose forumuose parengtas rekomendacijas ir standartus, kartu užtikrinant kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu sistemų reikalavimų laikymąsi;
33. PAŽYMI, kad šioje srityje reikės įveikti daug kliūčių, visų pirma susijusių su jurisdikciją turinčių subjektų taikoma skirtinga reglamentavimo praktika, rinkliavų neskaidrumu ir informacinių technologijų bei mokėjimo infrastruktūrų sąveikumo stoka, ir PRITARIA ryšių palengvinimui tais atvejais, kai trečiųjų valstybių jurisdikciją turintys subjektai pasiūlo tinkamo lygio vartotojų apsaugą, sukčiavimo prevenciją, kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu priemones ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento reikalavimų laikymąsi;

34. RAGINA priimti ISO 20022 visuotinį standartą, kad į mokėjimo pranešimus būtų lengviau įtraukti išsamesnius duomenis, kartu pripažindama, kad tarptautiniams mokėjimams nustatytas terminas – 2022 m. pabaiga – pareikalaus daug pastangų;
35. PRIPAŽIŠTA, kad atliekant Antrosios mokėjimo paslaugų direktyvos peržiūrą galėtų būti atidžiai įvertinta šiuo metu vienos dalies operacijoms taikoma dviejų dalių operacijoms taikytina maksimali vykdymo trukmė ir su tuo susiję iššūkiai, atsižvelgiant į padarinius, ypač ES veikiančių ir į trečiąsias valstybes lėšas siunčiančių mokėjimo paslaugų teikėjų atsakomybės atžvilgiu;
36. REMIA viešojo ir privačiojo sektorių iniciatyvas įvairiose valstybėse narėse, kuriomis užtikrinamos greitesnės, pigesnės ir patogesnės perlaidos laikantis vartotojų apsaugos, sukčiavimo prevencijos, kovos su pinigų plovimu ir kovos su terorizmo finansavimu ir Bendrojo duomenų apsaugos reglamento standartų;
37. PRAŠO Komisijos, įgyvendinant ES vystymosi politiką, mažas ir vidutines pajamas gaunančiose šalyse skatinti galimybes naudotis mokėjimo sąskaitomis ir plėtoti pasauliniu lygmeniu sąveikius mokėjimo sprendimus.